

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies man
Njeh čí khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew čel
F.

↳ Sersbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam sa ščtwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

6. njeđzela po tsjoch kralach.

San. 1, 14.

Čzaš zyrkwineho lěta, kotryž j dženšnischej njeđzeli škónčimny, je nam krašnosć našeho Šbóžnika psched woczy stajał, kajkaž so tež j jeho čłowškeje niskošće šwěczi, a to se šłowom wěczneho žiwjenja, kotrež je rěčal, se štkow jeho mozy a lubosće, kotrež je činił, se šwojeho žyłego šwjateho žiwjenja, kajkež šwět hiščezje njebē widžał. Hižom w starym šlubje mějachu pobožni horze žadanje, Božu krašnosć wohladacž. Počaž mi wšćal twoju krašnosć, tak Mójsaš Boha prošy, a psalmista šdychuje: Šdy tam pschindu, so ja Bože woblicžo wohladam? Ale jenož někotři wošebje wobhnadženi mužojo móžachu někotre pruhi Božeje krašnosće widžecž: Mójsaš, Šeliš, Šesajaš. Tež tón bohabojašny šwojeho hrěcha dla wjeđzelsche: Boha widžecž, to rěka, wumrjecž dyrbjecž. Duž Šesajaš (60, 1) šćhadženje Božeje krašnosće pschpowjeda. Wón widži, kať nad čžemnosću kołowokoło šwětlo Božeje krašnosće šćhadža, a widži j dobom šwjate město Zion wot tuteho šwětla tak roššwětlene, so jeho blyščezaza rjanosć tež dalolich póhanow t šebi wabi. Tuteho šłowa Širael njeje šabyl. Čěštottki dolho je wono jeho nadžiju pošyl- njalo. Še so ta dopjelniła? Šlaj, pašyrjow na Bethlehemsćich honach jaknosć teho Šnješa wobšwěczi, a tón, kiž so w Bethleheme narodži, je jako muž tajkich wokolo so mēł, kiž móžachu, špominajo na šwoje našho- njenja pschi nim, wušnacž: My widžachmy jeho krašnosć. Še to tež twoje wušnacze? Ščtóz móže rjeknyč: My

widžachmy jeho krašnosć, tón je šbóžne našhonjenje činił, tón šnaje šwoju šwjatu pschšćušćnosć.

Šan je šwoje šćenje we wyšokej starobje pišal, dolho po tym, so bē Šesuf na šemi žiwy byl. Ale na tón čzaš wrócžo hladajo, hđžež je se šwojim mišćtrom hro- madže žiwy byl, móže jenož wušnacž: My widžachmy jeho krašnosć. Nimo jeho šnutštowneho wócžka čžehnje wobraš po wobrašu se žiwjenja teho Šnješa. Wón widži Šesufa tón přeni džiw čžinicž, hižom tam šjewi wón šwoju krašnosć; wón špomina na tón wjele wjetšči džiw na kónzu jeho šemšteho žiwjenja, na šbudženje Lazara, a šlyšči, kať Šesuf t Marče praji: Njejšym tebi rjeknył, hdy by ty wěriła, ty by tu krašnosć Božu dyrbjala wo- hladacž? Al mješ tutym pošlednim a tamnym přenim džiwom kajka šyla džiwom! Ššlepi widža, šćhromi šćhodža, šćluchi šlyšča, wušadni so wucžišćza, morwi šstawaju! Šo wšćitko Šanej do pomjatta šćupa, kať tež tamny džiwny podawł na horje psćekrašńjenja, hđžež bójška krašnosć teho Šnješa hižom šawěšćł jeho niskošće psće- lama, so mějachu jeho wucžomnižy jeno to žadanje: Tudy je nam derje byčž, twačmy šebi tudy hěty!

Alle niz jeno na jenotliwe podawišny špomina Šan; žyle žiwjenje Šesufowe, wšćitko, šćtož jeho wucžomnikow j tajkej mozu šapschimny, so jeho njemóžachu wjazy wo- pušćezicž, šćtož jich w jeho blyščezzi psćezoz šašo j tym šacžucžom napjelni, Bóh je pschi naš tudy, bē šjewjenje Božeje krašnosće, luta hnada a prawda. Šeho prawda hrěšćnikow šćudžesche a tež tych wucžomnikow psćezoz šašo

se sčezujanjom sahanibjenja napjelni; jeho prawda leščje jeho njeprščezelow slemi a jeho wučomnikam potajništvo njebjeskeho kralestwa wotamkny. A sažo jeho hnada tych snutskownje šudzenych trošchtowasche a tych wučomnikow i njemuštawazej sčezpliwosčju wodžesche a sa njebjeske kralestwo rošwucžomasche; hnada bė, so wón skónčnje sa hrěšnikow wumrje. My widžachmy jeho krašnosč, jako krašnosč teho jenicžkeho narodženeho Ssyna wot Wótza, kiž je polny hnady a prawdy, to je Jan sam šhonil a tehodla jo i džakownej wutrobu wusnawa.

Alle je jenož Jan k tajkemu wusnacžu pschicžinu mėl? Wěrnno wschať je, so je wón Jesuše woschje blisko štejal. Wón bė šwědk tamneho pschekrašnjenja na horje, wón je tež pošlednje hodžiny šwojeho mišchtra i nim bole šobu pschecžepil, dyžli žadny drugi wučomnik. Pschi tamnej pošlednej wjeczeri šedžesche wón na Jesušowym klinje; w Gethsemane bu wón šwědk, kať tón Ssyn Boži tež w najčezjšim pruhowanju Bože džeczjo wosta; pschi pošlednim bėdženju Jesušowym wón i jeho maczerju pod šchizom štejesche a to pošlednje wotkasanje jeho lubosče dosta: Šónska, hlaj, to je twój šyn; hlaj, to je twoja macž. Sawěrnje, Jan mejesche samyšla došč, krašnosč teho Anjela šhwalicž. Alle nješlyšchimy hnydom, kať tež Pětr jemu pschihlošuje: Haj, my widžachmy jeho krašnosč? Šizom tehdy šym ju widžal, by Pětr rjeknył, jako špodžiwne žohnowanje moju kóž i rybami napjelni a jeho krašnosč mje na kolena nucžesche, Anježe, dži wote mnje won, pschetož ja šym hrěšny čłowjek. Na to ju widžach, by wón i šchepotazym hlošom pokradžowal, jako w čžemnej hodžiny mojego šapřeczja pohladnjenje jeho wóčžka moje šwědomje trjehi. Na wěčne pak je jeho krašnosč mje na šo swjasala, jako tón horjestanjeny šebi wote mnje to šlubjenje lubosče lubicž da: Anježe, ty wěsch wschitke wězy, ty wěsch, so ja čže lubuju. Ja pak, by Domašch wustupil, njesabudu nihdy, i kajkej majestosčju je naš tón mišchtr k šwojemu pošlednjemu šmjertnemu pucžej do Jerusalema namoškwal. Tehdy wschať móžach jemu šadwělujo jenož wotmolwicž: Čžehnymy tež šobu, so bychmy i nim wumrjeli. Alle na čžichi pjatš jutry pschińdžechu, a jako tón Anjes mój porst do tych hošdžaznych blusnow tyłny a moju ruku do šwojeho boła položji, widžach jeho krašnosč: Mój Anježe a mój Božo.

Tať by jedny wučomnik po druhim se šwojeho našhonjenja šwědcžicž mohł, a jadro jich šwědcžjenja by to jenohlošne wusnacže bylo: My widžachmy jeho krašnosč! A k jeho wučomnikam šo mnošy i tamneho čžaka pschitowascheja a čžedža i nimi Jesušowu krašnosč šhwalicž. Se wschelatornych wobštejnosčjom a po wschelaticž pucžach bėchu k Jesuše pschischli, ale wschitzy šu jeho krašnosč widželi: šhori, kotšiz we nim šwojeho lėkarja namakachu, hubjeni, wot nješmilnych šobucžlowjekow šastorcženi, kotrymž Jesuš nowu nadžiju do wutroby plodži, tež nekotšji wulzy a woschbni w Šraelu, kotrychž lacžnosč po wěrnosčji a hłód po hnadže pschi nim polne špofojenje namaka. Šelko jich njeje w bėhu lėštottkow, kiž šu šo mjes tym minyłe, tošamšne šhonjenje čžiniło! A ty, luby šchescžijano! Šdyž ty do šady hladašch na bėh twojeho šwontowneho žiwjenja, na domišnu, kotruž šy namakał, hđžez šebi to ženje njejšy myšlił, na štrachoty, w kotrychž bu wukhowany, na nusy, w kotrychž šy njewočžatanu pomož namakał, na štarosčje, kotrež buchu čži wotewšate: njeje tón Anjes šo tež na tebi pschekrašnil,

njejšy tež ty Anjesowu krašnosč widžal? A hdyž na rošwitanje twojeho snutskowneho žiwjenja špominasch, kať daloko bėšche šo ty wot šwojeho Šbožnika šabludžil, kať dolho bė šwoje šamšne pucže kłodžil; kať pak twój Šbožnik tebe njeje puschčil, ale i paštyřskej lubosčju tebe pytał, doniz čže njeje namakał, a nekto šy šebi wodacža šwojich hrěchom wěšty a šy k mērej pschischol a móžesch i wješelosčju špěwacž: Škať šbožny šym, hdyž wotpocžuju, mój Jesu, w twojej lubosčji, — šy-li tajke šbožne našhonjenja čžinił, duž tež w šhromadžišnje tych štejšch, kiž i džaknej wutrobu wusnawaja: My widžachmy jeho krašnosč.

Sy-li pak Jesušowu krašnosč pošnal, tež šwoje pschibluschnosče pschecžiwno njemu šnaješch. Ty sa njeho wustupisch, hđžezkuli masch k temu škladnosč; ty šo jeho njehanibujesch, runjež drusy wo njeho njerodža. Ty masch k njemu to dowěrenje, so wón i tobu derje mēni, tež hdyž i tobu hinať čžini, hacž šy šebi myšlił. Ty šo prózujesch, so by šo jeho krašnosč tež i tebe won šwěczila, so by tež ty nekšto byl ke šhwalbje jeho krašnosče. Šamjen.

Lic. M. w Hr.

Dopomnecže na 16. a 18. maleho rōžka.

Blizžicha šrijeda a pjatš štaj dnjej, kiž mataj naš šańcž. Wonať štaj w štawišnje našcheje ewangelskeje žyrkwoje šnataj, dokelž je šo 16. maleho rōžka Šilip Melanchthon narodžil, a 18. maleho rōžka je Marčžin Luther šemrjek. Šacžrunje je šo wo tymajle mužomaj wjele knihow a knižlow pišako a w šchulach šo lėto wot lėta wo nimaj powjeda, dha šebi tola džakownosč kōždeho ewangelskeho šchescžijana žada, pschi škladnosčji šo na njeju dopomnicž. Š krotkim šłowom čžemy tule pschibluschnosč tudy dopjelnicž.

Melanchthon

Je šo 1497 w badenskim městacžku Bretten narodžil. Šeho nanowy dom šu Šranzowšjo pošdžišcho spalili. Štaršchkej bėšchtaj jara pobožnaj mandželštaj, a tať wěcže, kať šo kōžde džeczjo wot ducha štaršchiskeho doma jima, tať wěcže móžemy tež Šilipa dla dobreho, w domje knježazeho ducha šbožowneho šhwalicž. To bė duch šchescžijanskeje pobožnosče, kiž šo modli, kať by w žiwjenju žane džėlo nicžo njepomhało, a tola tež džėka, kať by wscho modlenje podarmo było.

Man bė kowať brónjom, tať wustojny, so niz jeno sa woschbnych ryčzerjow daloko a šchėrofo, ale tež sa šwojeho krajneho wóiwodu je hotowjesche. Brónje je našch Šilip pošdžišcho jako reformator we Wittenbergu tež kował, ale duchowne, na pschiklad je našche augšburgske wěrywusnacže, kiž je šo 1530 w Augšburgu psched šhěžorom a šejmom čžitalo, i kotrymž je tam ewangelskich šchkitowal a na kotrymž hišchče dženkša štejimy, i jeho pjera.

Šilip bė wulzy wobdarjene džeczjo. Wón tať lohzy wuknjesche a šłowa lacžanskeje a grichiskeje rēcže, a to bėchu tyšazy, we šwěrnym pomjatku wobšhowa, so w tutymaj rēcžomaj bōřny rēcžesche, a k temu tež hišchče hebrejšku pschiwukny a došč druhich wěžow. Tať wuhotowany šo hižom w ššinatym lēcže na univeršitu poda, a bu sa šchtyri lėta i wučerjom na teile najwyschšchjej šchuli w kraju. Najwucženišchi muž tehdomnišcheho čžaka, Šrasmus i Šlotterdama w Šollandskej, wo nim pišasche: „Nješmjertny Božo, kajke nadžije tónle mlodženz, haj tónle hólz šbudžuje! We wschěch wucženosčach šo wón wusnamjenja; kajki rošom we wunamknanju, kajka čžistosč w rēcži a rjanosč we wuraju, kajki pomjatš sa najnjescžišche wězy!“ Tež druge univeršity šo prózowachu, jeho sa wučerja dobhčž. Šako pak našch

thurwjetch Bjedrich mudry jeho na swoju nowu wysofu schulu do Sakseje pscheprosy, wopuschyzi Filip swoj wotzny kraj a swoje pscheczestwo a pschijecha na koniku k Luthereji do Wittenberga. Tu je so potom Luthereji tak pschisamlny, so so w reformaziji wo jentym bjes druheho reczecz njechodzi.

Luther

Bě so 14 lět prjedy Melanchthona narodzil a je 14 lět prjedy njeho semrjel. Krótko do swojeje smjercze wón s Wittenberga jenemu pscheczalej pišasche: „Stary, wotemrjeny, bjes lóschta, spróznny, smny a nětko jenož na jene wóczko widžazy pišam Wam kaž tajki, kiž je so nadžal, so jemu sдобnje pokoj popschēja. Ale kaž bych ženje nicžo nježělak, njepišak, njerěčak, njewuczijnak, tak so nětkole pošypuju s wězami, kiž dyrbja pišane, reczane, wuczinjene bycz. Tola Khrystuf je wschitko we wschitkim, wón samóže a dokonja.“ Schtyri nježele posdžischo so Luther w Gislebenje, hdžež běsche so narodzil, na smjertne ložo lehny.

Wot swědkow Lutheroweje sbóžneje smjercze je so hnydom drobna rosprawa napisała, kiž je nam lětstotki dołho sa jeniczku płaczika. Psched něšto lětami pať je so nowa powjescz wo jeho poslednich hodžinach namakala, a to w Amerizy. Ta wěz je so takle mēla:

Hizom wot Lutheroweho czaša sem so mnosy ludžo s Němskeje do Ameriki pscheczahowali, mjes nimi tež wobhdlerjo Lutheroweje wotolnosče. S nimi je wjele knihow sobu schko, wot kotrychž jena wuczenemu mužej w Philadelphiji do ruki pschińdže. Bě to wukadowanje ewangelijow wot Luthera, czišczane we Wittenbergu 1544. Na poslednjeji papjerzy knihi namakala so dospołna rosprawa wo Lutherowej smjerczi a něšto s cželneje recze pschi jeho kaschczu w Gislebenje.

W rosprawje so takle powjeda: Szrjedu po Balenziju popoldnju wokoło 4 hodžin bu knjes Dr. M. Luther kłaby a sforžesche na ból pschi wutrobje. Zako pať bu s cžopłymi rubami wohrewany a se kžizu wina woschewjenn, spasche na lēhanzy poldra hodžiny. Sdnyž džefacz bijesche, položichu jeho do loža, hdžež hacž do jeneje spasche. Potom wubudži swojeho kłuzobnika, so by stwu wutepik. Dofelž pať bě hizom cžopka, postany a praji: „Sa bym jara kłaby, ja so boju, so w Gislebenje wostanu.“ Stwu dwójzy pschecrocziwšchi lehny so sašo a sforžesche na boloscz we wutrobnu. Wokolni jemu ruby a sahłwczki wohrewachu, a dofelž bě so poczil, so troschtowachu, so so polěpschi. Ale Luther snapscheczimi: „To je smjertny pót, ja mojeho ducha spuschežu, khoroscz pschibywa.“ Snydom po dweju lēlarjow póbłachu, sami pať jeho mjes tym s móžnymi křepkami masachu. Potom so Luther modlesche: „Sa so czi džakuju, Božo, njebjeski Wótče, so by mi twojeho lubeho Szyna sjewil, do kotrehož bym wērik, wusnal a předomal, kotrehož bym lubowal a khalik, kotrehož pať bjesbóžni hanja a wuřmēchuj. Sa cze proschu, o Knježe Jesom Khrystusche, njech je moja duscha tebi domērjena. O njebjeski Wótče, ja wēm, hacžrunje dyrbju tole cžělo wopuscheczicz, so budu pschi tebi wēcznje živy. Wón je prajik: Tak je Wóh tón swēt lubowal, so wón swojeho jeniczkeho narodženeho Szyna dať je, so bychu wschitzy, kiž do njeho wērja, shubjeni njebyli, ale wēczne žiwjenje mēli. Božo, kotřiz so na tebje spuschečēja, cžinisch ty sbóžnych a wutorhniesch jich se smjercze.“

So khwilzy rjetny: „Sa derje mój pucz cžahnu“, a spēwasche tsi krocž sa sobu: „Wótče, do twojeju rukow poruczam swojeho ducha.“ Na to womjelnny. Pschitomni jeho tschafechu a wołachu, wón njewotmolwi. Duž dr. Jonas wótšje sawoła: „Doktor Marczino, dostojny wótče, chzeczje Wy tež Khrystuša a tu wuczbu, kiž scze w jeho mjenje cžinik, wumrjecz?“ Luther tak, so móžesche kóždy křischecz, wotmolwi: „Haj!“ Potom so na prawy bok

lehny a pocza spacž něhdže poť schtwórcž hodžiny, so so sašo polěpschenja nadžijachu; ale jako bě nětkre krocž hluboko sdychnyl, wuřny w tšeczjei hodžinye rano we tym Knjesu cžishe a s wulkej scžerpnosczu. Wóh chžyl nam wschitkim hnadnje pomhacz. Samjen.

Swojeji rosprawje pišaczel hischeče kšedowaze pschida: Psatť 19. februara popoldnju w 2 hodžinomaj bu cžělo Dr. M. Luthera w Gislebenje do žyrtwje swjateho Šandrija wotnješene a psched wołtať stajene. Dr. Jonas w pschitomnosczji wysofich knjesow a knjenjow a wjazy byžli 4000 ludži rjenje reczesch, schto je Luther byl, schto je cžinik a pišak a tak je swoje žiwjenje stōnczil, a sawoła swoje předomanje na kłowo swj. Sawoła 1. Thēř. 4, 13—18: Wly pať wam, lubi bratsja, njechamny samjelczecz wo tych, kotřiz spja, so byschče so njerudžili kaž czi, kiž žaneje nadžije nimaju, atd.

Tale do Ameriki sanješena powjescz wo Lutherowym sbóžnym wumrjeczu je tehodla wazna, dofelž nam to, schtož hizom wjedžachmy, hischeče juntrócž wobswēdczi a s tym wschitke bajki, kiž so so wo jeho smjerczi rosšchērjake, do cžista saniczji.

Melanchthon a Luther. W jentym tydženju leži jeneho narodny a druheho smjertny džer, wobaj mužej staj jenajku starobu dozpiť, w jentym mēscze a na jentym skutku najdlějšchi cžas swojeho žiwjenja hromadže džēlaloj, wjedžo, so jedyn bjes druheho nicžo njeje. Dweju a dweju je knjes žyrtwje husto hromadže do džēla wupóbłak, dopomimny so na Zwinglija a Kalwina we Schwizy, na Šuša a Šieronima w Cžechach, na Žyrilla a Metoda w Morawje atd.

Cžesczmy w dopomnjeczju na tajkich mužej s dobom Bože puczje!

J. K.

Wumjēnkak

abo

Sdžež ma wlohu, tam roscze.

Powjedańczko sa lud,
po němškim wobdžēkane wot dra. Šfula.

(4. pokračowanje.)

Woni so kóždy tydžen dwójzy shromadžichu, cžitachu a hodžiny so jim lubje pominowachu. Sdnyž bě jedyn staw docžitany, dha so khwilu rosřeczowachu, na koho wo wšy a w šuřodstwie je tón abo tamny podobny, kiž je w knihach wopišany. Potom sašo dale cžitachu. — Tak to džēsche hacž do pōstniž. Potom pať pschestachu, kłubiwšchi, so, da-li Wóh, wokoło Mērczina sašo šapocznu.

Sako nalēto pschińdže, hdžež so reczka a bruczť a mjetelk wuklamaju se swojeho sšhowa, hdžež trawka a schtom a kēczť pocžinaju džēlacž, hdžež ptaczki k swojim bydlenczkam pschinoschuj. Tehdy so tež našch stary k džēlawosczji wabjenn cžujesche. Wón šebi dwaj kōrzej pola wostaji, kotrejž kam wobdžēlacž myšlesche. Tudy chžysche rycz a potom bērny (kulti), bob (buny), kať a rēpu šadzeczť k swojeji potrebjje.

Na rjanym dnju haprleje přeni ras won džēschtaj, wón se schpodomaj, Marja s hrabjemi na ramjenju. Ale burowka wschaf je kusť horda, a Marja tež běsche. „Michale“, pocza wona nadobo, „něhdy bēchu cžasny, hdžež mój žaneje schpody do ruki wsacz njetřebachmoj.“

„Maczerka“, wotmolwi wón, „tajke tež sašo pschińdu, a hischeče lēpsche.“

So khwili wona: „Michale, schto tež to budža ludžo prajicz, hdnyž naju rycz a hrabacz widža?“

Wón: „Maczerka, dobre ranje! a pomhaj Wóh! budža prajicz, a to tak prawje s dobreje wutrobny, dofelž mój, wobaj staraj, hizom dołhe lēta tajkeho džēla wjazy šwuczenaj nješmoj.“

A jako bęchtaj nimale na polo doschłoj, wona: „Michale, tebi budze ło prawje czeżto rycź, dokelż ńy tał wulki a dnybisch ńo tał niſto ſhilecź.“

Wón: „Daj temu bęcź, maczerka! Bóh tón Knjes hiżom po-
cżina mi ſhilenje polbżecź; ja ńym ńo w poſlednich lětach ſchpo-
dżinemu toporiſchcźu wulki kruch pſchibliżił.“

Dokrocziwſchi daſchtaj ńo do dżęła. Sdnyż bę kruch ſryła,
hrabaſche Marja, kotrejż rycze czeżo padaſche, hacź jejnemu mużej.

Tał kóždy dżeń nęktre hodżinty wonkach pſchecżiniſchtaj, hacź
bęſche polo pſcheryte, ſhrabane, wobńyte a poſadżane. Napoſledku
naſch ſtary Pan hiſchcze wulle P do ſemje wuhrjeba, a jako ńo
domoj wróczęſchtaj, rjetny wón: „Gladaj, Marja, namaj žana
parla ſ króny njeje wupadnyła: ta jena, kotruż my ſhudži ludžo
mamy, ńo njeſhubi, hdyż kopamy, ale hdyż prajimy: Kopacź ja
njemóžu.“

Domach Michal w ſahrodze dżęlaſche, tykaſche ſadowe ſornjatka,
kupowaſche ſchtomiki a ſadżęſche je do runych rjadow. Na druhe
lęto móžęſche je hiżom ſchcżępicź. Na kóždy rjad pſchindżęchu
jenajke ſchcżępki, a na hornym kónzu ſtejeſche na bęlej deſcżiczy
ſ czornym pińmom, kajke męjachu njeno. — Tudy dha móžęſche
wón je pſchęſchżenymaj rukomaj ſtejecź a ſ dobrym ſpodobanjom
wobhladowacź, kał wſchitko ſtejeſche a derje roſczo tyjeſche.

Alle Marja doſcź cżinicź njemęjeſche, dokelż bę jara do dżęła.
Pſchindżęchu czań, hdzeż ſahroda a polo žanych cżłowſkich rukow
njetrjebaſchtaj, hdzeż Bóh tón Knjes wſchitko ńam cżinjęſche.
Pſchaſcź pał ńo jej w lęcze nochżyſche.

„Sdnyż wowzli ſtakaja,
A ptacźli ſpęwaja,
Sdnyż ńęſchich końy ſchcżercżecź:
Eso njecha koło wjercżecź.“

„Sdnyż płużne koleſa dżęja,
Dha pſchaſne koleſta ſteja.“

„Sdnyż len wontach nowy roſcze,
Leži ſtary domach proſcze.“

Tajke bęchu jeje pſchibłowa. — Jako bęchu w męřazu ńmażniku
bęrnny a druhe warjenja wobkopane a ſahrabane, ſkorżęſche wona,
ńo njewę, ſchto cżinicź.

„Nó“, dżęſche naſch ſtary, „ja radu węm; niſtó hiſchcze na
to wumrjeł njeje, ńo by niſtó ja dżęło njemęł. Za chzu cżi ſa
kóždy dżeń wulle towańſtwo pſchipoſaſacź, kajkehoż hiſchcze czań
żiwjenja męka njeſńy.“

Marja nóń a hubu wotwrjęſche, ſchto to budze.

„Šhudži ludžo wo wńy“, dżęſche Michal dale, „w lęcze nje-
wjedża, hdze dżęczi tykač. Man a macź, kiż na dżęło ſhodżitaj,
ſamlnjetaj je domach abo czańataj je ńobu, abo wone ńo wontach
waleja. Tajtim ſtarſchim najwjęſchu ńęużbu wopołażęſch, hdyż
ńo po jich dżęczoč horje bjerjęſch. Maczerje móža cżi je rano
pſchinjęſcź. Pſchipołdnju, hdyż dnybja ſtotu dla domoj, pſchindu
ńebi po nje, a hdyż ńu pomobjedowale, dha je ſańo doſtanjęſch.
Pomafku ł ńwacżinje móže kóždy macź pola tebe wotpołožicź.
Ty po móžnoſczi dżęczi ł dżęku dżerżiſch a wucżiſch je małe
hróncźta (ſchpruchi) ſ biblije abo ſchtoż hewał dobreho węſch. Tał
budżęſch pomozniža japoſchtoła Pętra, kotremuż je Knjes pſchi-
kaſał: »Pań moje jęhnjata.« Zeli ſo to ſapocżnjęſch, chzu ja na
poli ńam dżęlacź a tebi teź, hdyż ńo mi hodži, pſchi-
pomchowacź.“

Marja pał ńo ſapjeraſche; wona ńo ſ zuſymy dżęczi hnećacź
nochżyſche.

Michal mjelcżęſche a da ji bęcź. Wón ſnajęſche žony a wo-
ńebje ńwoju Marju. Chzeſch-li je ł nęcżemu naręcżecź, dha czeżto
pſchęleſęſch; ńy-li pał jim prajil, ſchto woprawdze myńliſch, dha po

nękotrym czańu ńame wot ńo pſchindu. — So niſtó njęprawe
žadacź njęńmęſch, to ńo ńamo roſymy.

Nęhdze ſa tydżeń ńo Marja wopraſcha: „Nó, nano, kotru
ſtwu dha by ſa te dżęczi poſtajil, tule abo tu druhu?“

Nętko ńo dale roſprajęſchtaj.

Michal ſ nękotrymi ſhudymy ſtarſchimi poręcza, a prjedy hacź
ńo žně pocżachu, męjeſche Marja wſchędnje 18—24 dżęczi pſchi
ńebi. Pſchede wſchitkim pał naſch ſtary to męſtino (blał), hdzeż
móžachu te dżęczi bęhacź a ſtakacź, wobſchlahowa, ńo bychu jemu
do ſchtomikow njępſchifſche. Marju wón ſ wjęſcha ńwoju „patu“
a te dżęczi ńwoje „kurjata“ mjenowaſche. Kóždy dżeń je pſche-
liczi, a keltoż jich bęſche, telko wón kruſchwow abo ńlowkow, abo
ſchtoż bę hewał ſrale, na wjęčor je ſahrody pſchinjęſe. — Tu
mału cżrjódu wobńjęcź, to Marji ſ woprędka prawje njęndze-
ſche; wona pſchewjele ńlowow cżinjęſche.

Michal pał ji prajęſche: „Se ńlowami je kaź ſ mużazymy a
żonjazymy krocżęlemi. Wń ſtupozecze a ſtupozecze a do přędka
njępſchindżęcze. E waſchimi ńlowami teź wjele njewuſonjęcze.
Mało, ale krucze a derje!“

Napoſledku ńo pola njeje namafa. — Wona dżęcżom bibliſke
a druhe ſtawimny (hiſtorije) powjedawſche, wucżęſche je ſpęwęſki a
ſhęrluſchki ſ młodoſcze, dawawſche jim hracź a wobſtarowaſche pſchi-
póbla ńwój ſtót a ńwój wobjed. Wone ju „wowka“ mjenowachu,
a wona jim „moje dżęczi“ rękaſche. Druhdny drje bu mjerſaza,
hdyż nęhdze ńo te małe pęſchki wſchitke ke ſhachlam pſchihnachu,
tał ńo ńo wobrocżicź njemóžęſche, a wołachu: „Wowka, ſchto dha
dżeńka wariſch?“

Alle Michal ju kóždy czań ſańo ſpokoji a wſcho do dobreho
rjadu ſtaji. (Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* Kaź ńu ńo w Pruſkej ſawoſtajnym na bitwiſchcźu padnje-
nych ryczerjow wopomnięńſke kópjena ſpożęſke, tał budze
to nętko teź w Saſkej. Najpſchihódnjſche ńo ſda, je ſawoſtaje-
nym we wójnſkej modleńſkej hodżinje pſchepodacź.

* Sič wjele ńwójbow je pſches ńmjercź ńwojich lubych na
bitwiſchcźu potrjęchenych. Cżim nuſniſcho je, troſcht a poſhlnjenje
do wutrobny dacź ſa tajke czeżte domachphtanje, a ł temu móža
pſchikłady tajkeje duchowneje ńhlnoſcze wońebje ńęużicź. Tał
piſche pólny duchowny, kotryż na rańſchim bitwiſchcźu dobrowól-
neho hladarja ſhornych ſhowaſche, kotryż bęſche ńo we ńwojim
czeżkim pomólanju ńam ſ tyſuńom natykał, troſchtowaze ńłowa
na jęho mandżęłſtu. Na to doſta wón ſcżęhowazy liſt, kotryż je
rjane ńwędęčenje niż jenoż ſa to ſahe dżęlene mandżęłſtwo, ale teź
ſa duchownu ńhlnoſcź teje žony:

„Luby knjes duchowny! Męjeze wulki dzał ſa troſchtowaze
ńłowa a wutrobne dżęłbracze, kotreż ſcze mi ſdżęłil. Pſchi wſchej
mojej wulkej ſrudobje je mi ſmęrowanje, ńo Wń mojemu dobremu
mużej poſlednje žohnowanje wudżęliſchcze; pſchetož wón męjeſche
wulle domęrenje ł Bohu. Sdnyż chzych ja ſtyſtna bęcź w mojih
liſtach, kotreż jemu pińach, troſchtowaſche mje ſ Wożim ńłowom.
Mój ńmój nimale 8 lęt ſbożownje woženjenaj byłoj, ale ženje ſke
ńłowo ſ jęho rta njępſchindze. Kelto luboſcze je wón mi a
mojemu dżęcźu ſdżęłil . . . Njęſapomnita boloſcź to je, ale ja
chzu moju boloſcź njęſcź, kaź ńo nęmſkim žonam ńęuſcha. Wón
wumrje ſ dobrym a cżiſtym ńwędomnjom. Junkróč wón pińaſche:
»Luba žona, jenoż tón ryczerſku ńmjercź wumrje, kotrehoż Bóh ſa
to ſa doſtojnęho dżerżi«, potajkim je Bóh to chzył. Luby knjes
duchowny, wſmicze hiſchcze junkróč najwutrobniſchi dzał a budżęze
ſtrowjenty wot waſcheje dżakowneje . . .“

To je ryczerſka pobożna myńl ſ dobrym pſchikładom.

Samolwity redaktor: J. Gółč. Ešoburedaktor: J. A. Kapleř.

Cżiſchcżęř a nakładnik: M. Smoleř.